



ע"פ 4684/16 - המערער: יעקב שמיר נגד המשיבה: הועדה המקומית לתכנון ובנייה

בבית המשפט העליון

ע"פ 4684/16

בש"פ 4592/16

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערער: יעקב שמיר

נגד

המשיבה: הועדה המקומית לתכנון ובנייה

ערעור על החלטת בית המשפט המקומי בבאר שבע מיום 17.05.2016 בתיק תו"ב 61245-06-14 שניתנה על ידי כבוד השופט צ' פורר

בשם המערער: בעצמו

פסק דין

1. לפני ערעור על החלטת בית משפט לעניינים מקומיים בבאר שבע (השופט צ' פורר) מיום 17.5.2016 שלא לפסול עצמו מלדון ב-תו"ב 61245-06-14.

2. נגד המערער הוגש בחודש יוני 2014 כתב אישום בבית משפט לעניינים מקומיים בבאר שבע בגין עבירות של בנייה ללא היתר. הקראת כתב האישום נקבעה ליום 15.1.2015 בפני השופט י' דנינו. בימים 17.9.2015 ו-21.12.2015

עמוד 1



התקיימו שני דיונים נוספים בתיק בפני אותו מותב. דיון ההוכחות בתיק שהתקיים ביום 17.4.2016 התקיים בפני מותב אחר (השופט צ' פורר), וזאת לאחר שהמותב הקודם סיים את תפקידו בטיפול בתיקי התכנון והבנייה. מועד הגשת סיכומי התביעה נקבע ליום 15.5.2016 ומועד הגשת סיכומי המערער נקבע ליום 14.6.2016. השמעת הכרעת הדין נקבעה ליום 14.7.2016.

3. ביום 15.5.2016 הגיש המערער "בקשה דחופה לבטל את כתבי האישום לאלתר ללא צורך בהגשת סיכומים", וזאת לטענתו משום שהתביעה נסמכה על תשריט מזויף שאף לא הועבר לעיונו, חרף בקשותיו החוזרות והנשנות להמצאת חומרי החקירה אליו והנחיות בית המשפט בעניין. השופט צ' פורר קבע בהחלטתו מאותו יום כי "הנאשם יפרט את כל טענותיו במסגרת הסיכומים". למחרת, ביום 16.5.2016 הגיש הנאשם "התייחסות לתגובת כב' השופט מתאריך 15.5.2016", ובה הביע את מחאתו מהחלטת בית המשפט במילים בוטות. בית המשפט קבע בהחלטתו מיום 16.5.2016 כי:

"בית המשפט אינו מתעלם מהדברים שכתב הנאשם. התייחסותו של הנאשם לבית המשפט מחפירה. הנאשם יקיים את החלטת בית המשפט ויגיש את סיכומיו במועד שנקבע. בית המשפט יתייחס לכל טענותיו של הנאשם במסגרת הכרעת הדין בהתאם לסדרי הדין".

עוד באותו יום הגיש המערער בקשה לפסלות שופט מן הטעם שההתנהלות בענייננו "נעשתה שלא לפי חוקי סדר הדין הפלילי ובהתנהלות של איפה ואיפה כלפי המאשימה שזכתה ליחס מועדף" (פסקה 13 לבקשת הפסלות). ביום 17.5.2016 בית המשפט (השופט צ' פורר), דחה את בקשת הפסלות תוך שקבע:

"בתיק זה הוגשו על ידי הנאשם עשרות בקשות ביניים עד שבסופו של דבר התקיים ההליך עד סופו תוך שמיעת כל הראיות.

בשלב הסיכומים הגיש הנאשם בקשה לביטול כתב האישום עקב פגמים שחזר והעלה במסגרת הליכי ביניים. נאשם זה אף הגיש בקשה לנשיאת בית המשפט [השלום במחוז דרום - מ.נ.], להעביר את הדיונים בתיק זה לבית משפט אחר וגם בקשה זו נדחתה.

בקשה זו מוגשת לאחר שמותב זה לא נענה לבקשתו של הנאשם לבטל את האישום אלא קבע כי כל טענותיו יועלו במסגרת הסיכומים. בתגובה להחלטה זו הגיש הנאשם בקשה שהיא בהחלט לא במקומה (בקשה מספר 43 בתיק) וחורגת מדרך הפנייה לשופט.

בסופו של דבר, ההכרעה בתיק צריכה להסתמך על ראיות ועל מוצגים אשר כולם הוגשו במסגרת הראויה במהלך פרשת ההוכחות.

כל שמותב זה ציין הוא כי על הנאשם להעלות את כל טענותיו במסגרת הסיכומים, לרבות הטענות שהועלו נגד התשריט. ככל שהנאשם סבור שהחלטה זו שגויה, יוכל לערער עליה במסגרת ערעור לאחר סיום הליך זה בפסק הדין.

לא יעלה על הדעת שהחלטה שאינה לרוחו של מי מהצדדים תחייב את המותב לפסול עצמו מלדון בתיק.

מותב זה ניהל את ההליך בהתאם לסדרי הדין על כל הקושי של ניהול ההליך כאשר הנאשם אינו מיוצג.



מכאן שאין כל מקום לפסילת מותב זה מלדון בתיק ועל כן הבקשה נדחית.

הנאשם יגיש את סיכומיו בהתאם להחלטת בית המשפט והכרעת הדין תישמע במועד".

4. על החלטה זו הוגש הערעור שבפניי, אשר הוגש תוך בקשת ארכה עקב עיכוב בהמצאת החלטת בית המשפט למערער. ביום 27.5.2016 הגיש המערער בקשה לערכאה הדיונית להקפיא את ההליך בתיק עד למתן החלטה בערעור. בקשתו נדחתה תוך שנקבע כי הסיכומים יוגשו במועד וכי המועד למתן הכרעת הדין יוותר כפי שנקבע. לפיכך, כרך המערער בערעורו גם בקשה לעיכוב ההליכים בערכאה הדיונית.

5. המערער טען בערעורו כי בית המשפט פעל בניגוד לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), כאשר לא חייב את התביעה להעביר את חומרי החקירה לעיונו חרף בקשותיו הרבות וכי המערער נחשף לחומרים אלו רק בתום הדיונים. עוד הלין המערער על כך שבית המשפט סירב לפסול עצמו מלדון בתיק וזאת "גם שהוכח מעבר לכל ספק שפעל בידעין בניגוד לחוק במשוא פנים וביחס סלחני ומועדף לטובת המאשימה" (פסקה ג' לערעור).

6. לאחר שעיינתי בטענות המערער, טענות המנוסחות בלשון בוטה, ובשורת ההחלטות של בית המשפט לעניינים מקומיים אליהן הן מתייחסות, הגעתי למסקנה שיש לדחות את הערעור, וזאת ללא צורך בקבלת תגובת המשיבה. כידוע, בהתאם לאמור בסעיף 77 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט), המבחן לפסלותו של שופט הוא קיומן של נסיבות אשר יש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. דא עקא, שטענותיו של המערער בנוגע ליישומן של סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי הן טענות נגד החלטות דיוניות שהתקבלו על ידי המותב, והלכה ידועה היא כי קבלת החלטות דיוניות במסגרת ההליך אינה יוצרת כשלעצמה חשש למשוא פנים (ראו ע"פ 8999/14 בן שטרית נ' מדינת ישראל, פסקה 7 לפסק הדין וההפניות המופיעות שם (1.1.2015)); יגאל מרזל דיני פסלות שופט 174-178 (2006)). הלכה זו נכונה גם כאשר מדובר ברצף של החלטות דיוניות אשר נטען שמשקלן המצטבר הוא היוצר חשש למשוא פנים מצד השופט שפסלותו מבוקשת (ראו ע"פ 3504/92 הלפרן נ' מדינת ישראל (28.10.1992)). כדבריו של הנשיא גרוניס "מקומו של ערעור על החלטות כאמור איננו במסגרת ערעור פסלות, כי אם בערעור לפי סדרי הדין הרגילים הנוהגים בפלילים" (ע"פ 6174/14 פרידמן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 לפסק הדין (3.10.2014)). לפיכך אין מקומן של טענות אלו של המערער במסגרת ערעור על פסלות שופט.

7. ודוק: אינני מביעה כל עמדה באשר לנכונות המשפטית של ההחלטות השונות שלשיטת המערער מצדיקות את קבלת הערעור דנן, בדיוק משום שלא זה ההליך המתאים לדון בכך. עניינו של הליך זה הוא בבירור השאלה אם נוצר חשש ממשי למשוא פנים מצד השופט היושב לדין. אפילו אניח לצורך העניין שחלק או אפילו כל ההחלטות שניתנו בהליך הן שגויות, לכך אין כל נפקות לשאלת הפסלות.

8. באופן דומה, לא מצאתי כל ממש בטענת המערער כי בית המשפט נהג במדיניות של "איפה ואיפה" והראה העדפה לטובת המשיבה באופן שמעיד על משוא פנים. גם כאן מדובר בהחלטות דיוניות באשר לאופן ניהול המשפט, אשר נתונות לשיקול דעתו השיפוטי של בית המשפט ושאינן בהן כדי לבסס עילת פסלות. לפיכך, גם טענות מסוג זה עניינן במסגרת הסדרי ערעור ולא במסגרת דיני הפסלות.

9. סוף דבר – לא מצאתי ממש בטענת המערער כי קביעותיו והתבטאויותיו של בית המשפט מצביעות על משוא פנים



בעניינו, וכפי שכבר נקבע פעמים רבות בפסיקה, אין בתחושות סובייקטיביות כדי להקים עילת פסלות (ראו למשל: ע"פ 4304/13 זמיר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 לפסק הדין (27.6.2013)).

10. דין הערעור להידחות וממילא גם הבקשה לעיכוב הליכים מתייתרת.

הערעור נדחה ללא צו להוצאות.

ניתן היום, ג' בסיון התשע"ו (9.6.2016).

ה נ ש י א ה
